

Harstad kommune		Dok.id.: I.6.4.2-4
GRATISPRINSIPPET I SKOLENE I HARSTAD		Prosedyre
Godkjent av: []		Først utgitt: 16.06.2014
Skrevet av:		Sidenr: 1
Utgave: 2.01	Godkjent dato:	Gjelder fra: 11.04.2019
		Revideres: 11.04.2022

Formål

Offentlig grunnskole og videregående opplæring skal være gratis for elevene og foreldrene. Det betyr at elevene har rett til å få opplæring, uten å måtte betale for den.

Grunnlag

[Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa \(opplæringslova\)](#)

[Utdanningsdirektoratet](#)

Alle elever har rett til gratis grunnskoleopplæring. Opplæringslovens § 2-15 sier:

«Elevane har rett til gratis offentleg grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikkje krevje at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursjonar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa.»

Utdanningsdirektoratet har kommet med flere skriv som omtaler gratisprinsippet. Disse finnes på [Utdanningsdirektoratet](#) sine nettsider. Der står det bl.a.:

«Gratisprinsippet i grunnskolen er regulert i [opplæringsloven § 2-15](#). Der står det at kommunen ikke kan kreve at elevene eller foreldrene dekker utgifter i forbindelse med grunnskoleopplæringen. Det gjelder både undervisningsmateriell og faglige og sosiale aktiviteter som skolen arrangerer som en del av opplæringen. Skolen og kommunen kan heller ikke kreve egenbetaling for aktiviteter som er en del av opplæringen, men som foregår utenfor skoletiden.»

«Mat, drikke, nødvendige klær og annet utstyr som ikke er undervisningsmateriell, vil foreldrene måtte dekke.»

Det finnes også informasjon om gratisprinsippet på nettsidene til [Foreldreutvalget for grunnsopplæringen](#).

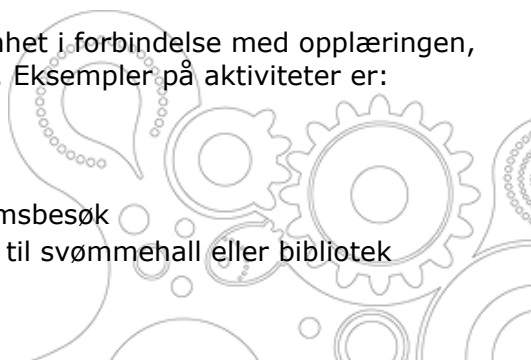
Beskrivelse

Gratisprinsippet:

Loven slår fast at skolen skal være gratis for elevene. Det betyr at skolen ikke kan kreve betaling fra elevene eller foresatte for undervisningsmateriell eller aktiviteter i skolens regi.

Forbudet mot å kreve egenbetaling gjelder all virksomhet i forbindelse med opplæringen, også aktiviteter som foregår utenom ordinær skoletid. Eksempler på aktiviteter er:

- leirskole
- klasseturer
- teaterforestillinger, skidager, kino eller museumsbesøk
- nødvendig transport i skoletiden, for eksempel til svømmehall eller bibliotek
- ekskursjoner

- arrangementer for elever/foresatte med salg og/eller inngangspenger
- innsamlingsaksjoner (både til klasser og til veldedige formål)

(Overstående liste er ikke uttømmende.)

Foresatte i en klasse eller FAU kan heller ikke igangsette større innkjøp eller aktiviteter som krever egenandeler fra elever eller foresatte. Bidrag, som f.eks. en kake eller et smørbrødfat til arrangementer i tråd med skolens sosialpedagogiske plan, er akseptabelt så lenge bidraget er frivillig.

På noen skoler arrangerer foresatte 17. mai, vårfester, avslutningsfester e.l. Disse arrangementene må være uten inngangspenger. Inntekter fra salg på slike arrangementer kan benyttes til sosiale tiltak for elevene.

Funksjonshemmede elever skal kunne delta på lik linje med funksjonsfriske, og kommunen/skolen må dekke eventuelle kostnader som er nødvendige for at funksjonshemmede elever skal kunne delta, f. eks. kostnader til assistent.

Foreldremøter og skolens rådsorganer:

Det er viktig at gratisprinsippet drøftes på foreldremøter og i skolens rådsorganer, slik at prinsippet håndteres i samsvar med loven og kommunens prosedyre.

Ansvar/myndighet

Rektor har ansvar for at gratisprinsippet er kjent og praktiseres korrekt av alle involverte på egen skole.

Evaluerings

Årlig evaluering i Harstad kommunale foreldreutvalg (HKFU) og Kvalitetsutvalg skole (KUS).